

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО

Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. № 160

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ТУРИЗМ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

J Транспорт та послуги

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

J3 Туризм та рекреація

Харків, 2025

ПРЕАМБУЛА

Розробники ОНП «Туризм» у складі:

Чупир Олена Миколаївна, професор кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, доктор економічних наук, професор, гарант ОНП;

Єрмаченко Володимир Єгорович, професор кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, кандидат економічних наук, професор.

Стрижак Олена Олегівна, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, кандидат економічних наук, доцент.

Єрмаков Іван Олегович, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Шеноголець Валерій Віталійович, голова правління АТ «Готель «Харків».

Розглянуто на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу, протокол № 18 від 30.04.2025 року.

Розглянуто вченою радою навчально-наукового інституту економіки і права, протокол № 10 від 2.05.2025 року.

ОНП ОНОВЛЕНО НА ПІДСТАВІ:

1. Законодавчих та нормативних актів:

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.);

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови КМУ від 19 травня 2023 р. № 502) (із змінами).

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р. (із змінами);

2. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» галузі знань 24 Сфера обслуговування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2023 р. № 941. Нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);

4. Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

5. Положення про освітню програму ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

6. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

7. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

8. Пропозицій роботодавців.

9. Рекомендації після процедур акредитації освітньої програми Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 13 (56) від 27 липня 2021 року.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються)

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузі знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J3 Туризм та рекреація / Tourism and recreation
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	очна (денна) - 60 кредитів*, 4 роки; очна (вечірня) форма – 59 кредитів, 4 роки; заочна форма – 59 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми НАЗЯВО № 2024, дійсний до 01.07.2027 р.
Мови навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ, відповідальний за ОНП	кафедра підприємництва, торгівлі і туристичного бізнесу
Вимоги до зарахування	Згідно з Правилами прийому до аспірантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, до аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами.
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з туризму і рекреації
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – J Транспорт та послуги Спеціальність – J3 Туризм та рекреація
Мета освітньо-наукової програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців ступеня доктора філософії за спеціальністю J3 Туризм та рекреація, інтегрованих у глобальний науково-освітній простір, які отримали нові наукові знання, підготували та захистили власне наукове дослідження з проблематики розвитку глобального туристичного ринку, туризму і рекреації, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічної та практичної діяльності у сфері туризму і рекреації, викладацької роботи у закладах вищої освіти. Змістовою складовою програми є знання особливостей функціонування глобального туристичного ринку, розуміння пріоритетності національних інтересів держави у сфері міжнародної торгівлі послугами та засад економічної безпеки, здатності розробляти ефективні стратегії розвитку національної туристичної галузі на різних рівнях управління, будувати прогнози на основі емпіричних даних та фактичних показників, застосовувати сучасні досягнення інформаційно-комунікаційних технологій у процесі організації туристичної діяльності.
Фокус та особливості (унікальність програми)	ОНП має комплексний соціально-економічний характер та сприяє: отриманню теоретичних знань; розумінню сучасних проблем економічного та соціального розвитку; набуттю здатності розробляти новітні економічні концепції; оволодінню методологією проведення соціально-економічних досліджень, методами статистичного аналізу, економічно-математичного моделювання, сучасними ІТ-технологіями, інноваційними та педагогічними практиками, що забезпечує унікальність та синергетичний ефект у підготовці докторів філософії з

	економіки. Унікальність ОНП полягає у тому, що у підготовці висококваліфікованих фахівців задіяно потенціал пулу кафедр економічного, підприємницького, управлінського, бізнесового, комп'ютерного, економіко-математичного спрямування, що охоплює широкий спектр соціально-економічних проблем, створюючи багатофункціональні компетентності на основі унікального набору освітніх компонентів. <i>Ключові слова:</i> соціальна економіка, аналіз економічних систем, математичні методи в економіці, креативна економіка.
Опис предметної області	Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: туризм як суспільний феномен і складна динамічна система, що включає об'єкти, явища, умови та процеси географічного, економічного, організаційно-правового, соціокультурного, екологічного, психологічного змісту, пов'язані з безпечним подорожуванням та обслуговуванням туристів; туризм як сфера професійної діяльності суб'єктів індустрії туризму щодо організації та управління рекреаційно-туристичним процесом на різних ієрархічних рівнях, забезпечення умов функціонування і розвитку туристичного ринку. Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійного та дослідницько-інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, виконувати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, концепції, принципи туризму і рекреації. Методи, методики та технології: загально- та спеціально-наукові, теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання: геопросторового, економічного, маркетингового, соціологічного аналізу та синтезу, моделювання, прогнозування, проєктування, менеджменту, польових досліджень; сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти, картографічні джерела
Академічна мобільність	-
Академічні права випускників	Мають право продовжити підготовку в докторантурі для здобуття ступеня доктора наук та продовжити навчання у системі післядипломної освіти
Професійні права	Робота у галузі управління туристичною сферою за посадами у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах університетів, в органах державної та місцевої влади, на підприємствах та в організаціях. Пропоновані місця працевлаштування: туристичні підприємства; спеціалізовані відділи органів державної влади та місцевого самоврядування (департаменти/відділи з розвитку туризму та рекреації); науково-дослідні установи; заклади вищої освіти; міжнародні та національні громадські організації, що координують діяльність у галузі туризму
Працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, в органах державного управління туризмом, наукових консультантів в органах влади.

Силабуси освітніх компонентів	https://hneu.edu.ua/navchalno-metodychne-zabezpechennya-242-turyzm
--------------------------------------	---

* на виконання абз. 6 п. 21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови КМУ від 19 травня 2023 р. № 502) зі змінами

II. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері туризму і рекреації, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, здобуття глибинних знань із спеціальності Туризм і рекреація, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері туризму і рекреації на основі системного наукового та крос-культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК 5. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду. ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності. ЗК 8. Здатність розробляти та управляти науковими проєктами, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та реєструвати права інтелектуальної власності. ЗК 9. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень. ЗК 10. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері туризму і рекреації, оцінювати та забезпечувати якість й результативність досліджень. СК 2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у туризмі і рекреації та дотичних до них галузях знань і міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з туризму та суміжних наук. СК 3. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. СК 4. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземними мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень. СК 5. Здатність до науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проектами. СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК 7. Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях. СК 8. Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань. СК 9. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності. СК 10. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.
---	---

З метою забезпечення кореляції визначених Стандартом компетентностей з описом кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій використовується матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання і компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

ІІІ. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ІЗ ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

РН 01. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук, які формують знання з туризму і рекреації, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.

РН 02. Володіти передовими концептуальними та методологічними знаннями з туризму та рекреації і на межі предметних галузей, а також дослідницькими навичками, достатніми для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні передових світових досягнень, отримання нових знань та/або продукування інновацій.

РН 03. Планувати та виконувати наукові дослідження з туризму і рекреації й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів.

РН 04. Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень, моделювання, наявні літературні дані.

РН 05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН 06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми у сфері туризму і рекреації.

РН 07. Розв'язувати науково значущі проблеми туризму і рекреації з дотриманням норм академічної етики і доброчесності, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, правових аспектів.

РН 08. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми з туризму і рекреації державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних національних та міжнародних наукових виданнях.

РН 09. Розробляти і реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику, керувати дослідницькою, інноваційною, інвестиційною та проектною діяльністю

РН 10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері туризму і рекреації, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН 11. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в сфері туризму та рекреації; здійснювати аналіз туристичних потоків регіону, визначати найперспективніші ринки міжнародного туризму; визначати головні чинники позитивного та негативного впливу на рівень інвестиційної привабливості туристичної галузі регіону, визначати пріоритети у реалізації бізнес-проектів туристичної сфери.

VI. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

4.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	кредитів ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	31 (30)	52 %
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	5	8 %
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	14	23 %
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	10	17 %
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:		60* (59)	100 %
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		15	25 %

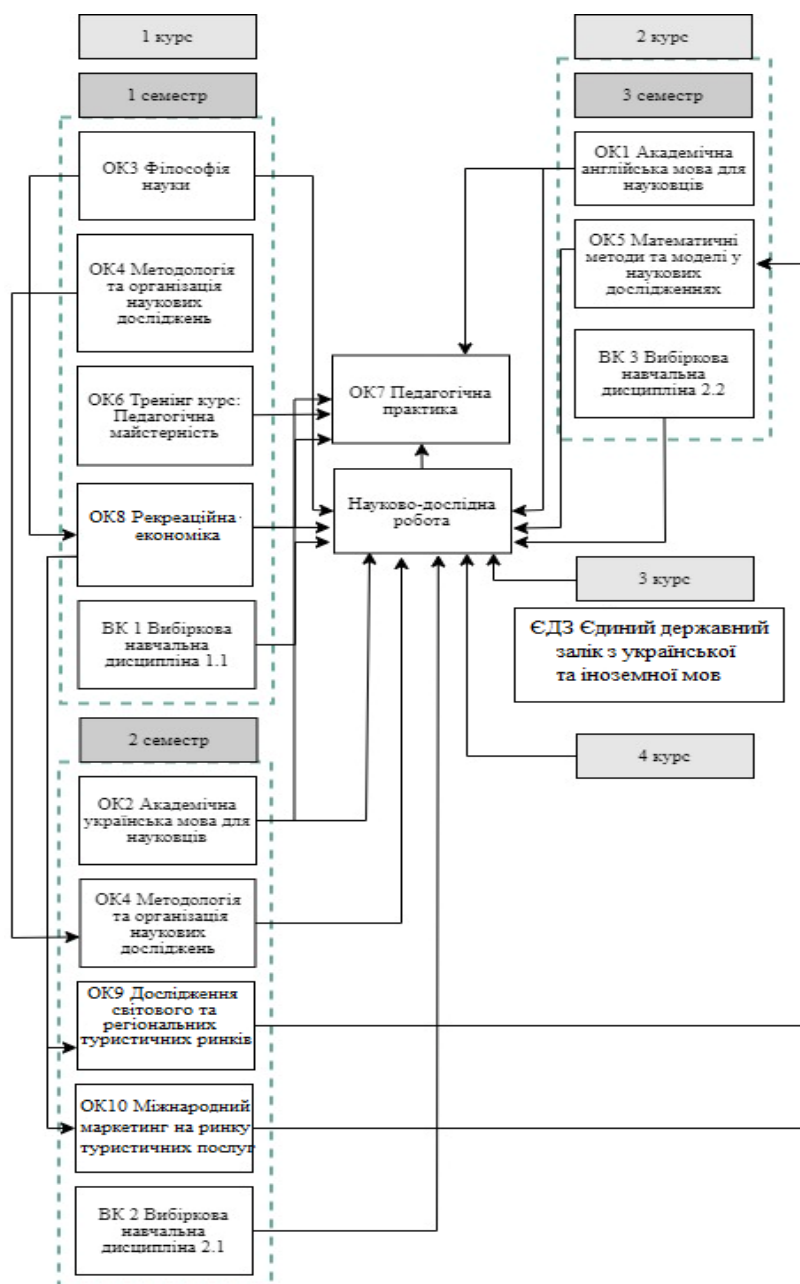
Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	Академічна англійська мова для науковців	5	Іспит
ОК2	Академічна українська мова для науковців	4	Іспит
ОК3	Філософія науки	4	Залік
ОК4	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік
ОК5	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
ОК6	Тренінг курс: Педагогічна майстерність	3	Залік
ОК7	Педагогічна практика	3	Звіт
ЄДЗ	Єдиний державний залік з української та іноземної мов	1	ЄДЗ
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК8	Рекреаційна економіка	4	Іспит
ОК9	Дослідження світового та регіональних туристичних ринків	5	Залік
ОК10	Міжнародний маркетинг на ринку туристичних послуг	5	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
ВК3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік

4.2 Вибіркова складова освітньо-наукової програми

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС (25% загального обсягу кредитів за ОНП). Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії, крім обов'язкових складових, містить інформацію про навчальні дисципліни за вибором здобувача.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Здобувач також має право обрати дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Взяти участь у формуванні вибіркової складової можуть усі кафедри університету.

4.3 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми "Туризм" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Звітування за виконанням індивідуального плану роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри. Звітування аспірантів відбувається відповідно до описаної у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Poriadok-pidhotovky-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii.pdf) та описаної на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедури (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-atestatsiya/).
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання з економіки або на межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи), де відбувся її захист. Дисертація має відповідати вимогам, встановленим МОН України та описаним на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/Utochnennya-k-oformlennyu-dysertatsiy-2017.pdf). Обсяг основного тексту дисертації 6,5-9 авторських аркушів.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України "Про вищу освіту".

Політика щодо забезпечення якості	Політика Університету щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням всіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також різних стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення
--	---

	підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання ліцензійних вимог, акредитації.
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти.
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал) та інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оприлюднення результатів успішності, оцінювання результатів навчання відбувається через звіт «Інформація про поточну успішність та відвідування занять за навчальними дисциплінами семестру» (сайт Університету) та на сайті Персональних навчальних систем. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня

	доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти чи наукової установи), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.
Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання	Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності); набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є

	загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про освітню діяльність за спеціальністю ІЗ Туризм і рекреація публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця та на сторінці кафедри туризму http://tourism.hneu.edu.ua , включаючи програми для потенційних здобувачів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю ІЗ Туризм і рекреація, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. ХНЕУ ім. С. Кузнеця у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. Зокрема, у наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання і компетентностей та дескрипторів НРК представлені в Таблицях 1 і 2.

Компетентності за НРК

Знання	Зн 1. Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності
Уміння	Ум 1. Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; Ум 2. Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; У3. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
Комунікація	К 1. Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; К 2. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях
Автономія та відповідальність	AB1. Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності AB2. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікації	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1		Ум 1, Ум 3		
ЗК 2		Ум 1	К 1, К2	AB1, AB2
ЗК 3			К 1, К2	
ЗК 4	Зн1	Ум 1, Ум 2		AB 1
ЗК 5	Зн1	Ум1, Ум2		
ЗК 6	Зн1	Ум2	К1	
ЗК 7		Ум1	К1	AB1
ЗК 8	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	AB1
ЗК 9	Зн1	Ум2	К2	AB2
ЗК 10	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	AB1, AB2
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК 1	Зн1	Ум1, Ум2	К1	AB1
СК 2	Зн1	Ум 2	К1, К2	AB1, AB2
СК 3		Ум1	К1	AB2
СК 4	Зн1		К2	AB1, AB2
СК 5		Ум2, Ум3	К1	AB1, AB2
СК 6	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	AB1, AB2
СК 7	Зн1	У3		
СК 8	Зн1	У1		
СК 9	Зн1	Ум1, Ум3		
СК 10		Ум3	К1	AB1

**Матриця відповідності
визначених програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів**

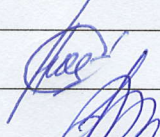
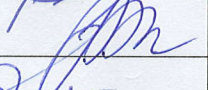
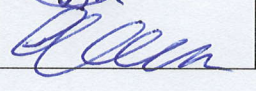
Програмні результати навчання	Компетентності																			
	Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності									
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10
РН 1	OK2 OK3			OK5	OK2 OK3	OK2 OK3					OK2 OK3				OK2 OK3		OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3	OK5
РН 2					OK3 OK4	OK3 OK4	OK4	OK3 OK4			OK3 OK4								OK3 OK4	OK5
РН 3		OK2 OK3				OK7 OK8	OK7 OK8	OK7 OK8			OK7 OK8		OK2 OK3					OK7 OK8	OK7 OK8	
РН 4	OK2 OK3	OK1			OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3				OK2 OK3	OK2 OK3					OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3	
РН 5		OK3 OK4			OK5	OK5	OK5			OK5			OK3 OK4		OK3 OK4				OK5	
РН 6	OK4 OK6			OK1	OK5	OK5	OK5			OK5	OK2 OK3	OK2 OK3							OK5	OK4 OK6
РН 7				OK5			OK6		OK1 OK5 OK6	OK6		OK6								OK5
РН 8		OK4 OK6	OK4 OK6				OK1		OK1	OK1		OK1								OK2 OK5
РН 9	OK2 OK5	OK2 OK5		OK2 OK5					OK1			OK2 OK5	OK2 OK5	OK1		OK2 OK5				OK5
РН 10		OK5	OK1	OK5			OK4 OK6		OK4 OK6	OK4 OK6			OK5	OK4 OK6		OK5				OK5
РН 11			OK1						OK5		OK5	OK7 OK8	OK7 OK8		OK7 OK8					

Гарант освітньо-наукової програми "Туризм"

Олена ЧУПИР

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми «Туризм»

Назва структурного / функціонального підрозділу / посадова особа	Підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та туристичного бізнесу	
4. Проректор з науково-методичної роботи	
5. Проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва	

REVIEW

of the educational and scientific program "Tourism" for PhD applicants in specialty J3 "Tourism and Recreation" within the field of knowledge J "Transport and Services"

The educational and scientific program (ESP) *Tourism* for PhD-level applicants in the specialty J3 "Tourism and Recreation" is timely and strategically crucial in global transformations affecting the travel and leisure sector. It aligns with current academic and professional standards by fostering highly qualified researchers who combine deep theoretical knowledge with innovative and applied perspectives.

A notable strength of the program is its strong scientific orientation, with clear emphasis on contemporary research priorities such as sustainable tourism development, digitalization, behavioral studies in tourism, and national tourism growth. The curriculum adopts a comprehensive socio-economic framework that facilitates nuanced analysis of market mechanisms, societal dynamics, and industry trends.

The program cultivates a multidimensional academic outlook by integrating insights from adjacent fields – philosophy, psychology, economics, information technology, and education – enabling candidates to approach complex tourism phenomena through interdisciplinary lenses. The explicit emphasis on bridging theory and practice ensures that research conducted within the program has tangible societal and economic relevance.

Incorporating sustainability principles, paying attention to international best practices and comparative approaches, and promoting academic mobility further enhance the program's global alignment. These elements equip future scholars to contribute meaningfully to international academic discourse and policymaking in tourism.

A flexible methodological framework, combined with strong interdisciplinary foundations and a focus on applicability, positions this program as a powerful platform for developing scientific leaders in the tourism field.

The ESP outlines a coherent educational trajectory with well-defined goals, competency-based outcomes, and diverse innovative courses. Elective modules enable individual learning paths, broadening candidates' practical expertise and adaptability to sectoral shifts. The program's methodological integrity and transparent structure ensure it meets the expectations of various stakeholders – businesses, regulatory bodies, communities, and international institutions – positioning graduates as catalysts for industry advancement.

The ESP *Tourism* fully adheres to national PhD-level educational standards, maintaining consistency with ECTS requirements and providing a sound balance between core and elective coursework. It is a forward-looking, rigorously designed, and research-driven program with strong potential to cultivate a new generation of scholars capable of producing innovative research, advancing knowledge, and shaping the future of tourism in Ukraine and beyond.

In sum, this program lays a robust foundation for developing a scientific school of tourism and enhancing the global competitiveness of the national industry through evidence-based solutions.

Luis Reis
Vice-president
Polytechnic Institute of Bragança, Portugal

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму «Туризм» для здобувачів третього (PhD)
рівня вищої освіти за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація» галузі
знань J «Транспорт та послуги»**

Освітньо-наукова програма «Туризм» для здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація» спрямована на підготовку фахівців вищої наукової кваліфікації, що володітимуть поглибленими знаннями, вміннями, навичками та комплексними компетентностями, необхідними та достатніми для самостійного генерування інноваційних концепцій та ефективного вирішення багатоаспектних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, пов'язаних із сучасними тенденціями розвитку туристичної індустрії, стратегічного управління DESTINATION, сталого туризму, цифрової трансформації галузі та крос-культурних аспектів мандрівництва та дослідницько-інноваційної діяльності.

Програма забезпечує повноцінне оволодіння методологічним інструментарієм наукового пошуку та педагогічної майстерності, а також проведення самостійного наукового дослідження в галузі туристичних наук, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку академічної думки, формування ефективної туристичної політики, вдосконалення бізнес-моделей туристичних підприємств і підвищення конкурентоспроможності національного та регіонального туристичного продукту в умовах глобалізації.

Якісна підготовка фахівців у сфері туризму вимагає від закладів вищої освіти розробки інноваційних освітніх траєкторій, синхронізованих із динамікою ринку та стратегічними цілями суб'єктів туристичної індустрії. Освітньо-наукова програма «Туризм» формує не лише теоретичну обізнаність, а й практико-орієнтовані компетенції, що відповідають конкретним викликам сучасних роботодавців. Особливість програми визначається синергією фахового потенціалу кафедр економічного профілю, підприємництва,

кібернетики, бізнес-аналітики та управління, що дозволяє створювати міждисциплінарні дослідницькі траєкторії, що забезпечує комплексне вивчення туризму як багаторівневої соціально-економічної системи, формування гібридних компетенцій, практичну апробацію наукових розробок та їхнє впровадження через тісну співпрацю з партнерами, підготовку PhD-фахівців нового типу - дослідників, здатних одночасно аналізувати ринкові тенденції, моделювати соціальні наслідки туризму та проектувати інноваційні економічні механізми для галузі. Таке поєднання гнучкої методології, міждисциплінарного охоплення та орієнтації на практичний вплив створює безпрецедентний синергетичний ефект у підготовці висококваліфікованих кадрів для туристичної індустрії.

Освітньо-наукова програма «Туризм» за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» для третього (PhD) рівня вищої освіти розроблена у відповідності до чинних вимог Стандарту вищої освіти України, відзначаючись чіткою логікою побудови, збалансованим співвідношенням кредитів ECTS й оптимальним розподілом між обов'язковими і вибірковими компонентами, та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Як інноваційний та науково орієнтований документ, програма забезпечує високий рівень академічної підготовки, спрямований на формування науково-педагогічних кадрів, які здатні проводити інноваційні дослідження, генерувати нові знання та стати лідерами галузі в Україні та світі.

Завідувач кафедри туризму і
готельно-ресторанного бізнесу
НТУ «ХП», д.е.н., професор

Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО

ПІДПИС
ЗАСВІДЧУЮ

ЗАСТ
ДИРЕКТОРА ННІ ЕММБ
ВАЛЕРІЙ КОБЕЛЄВ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Туризм» для здобувачів третього (PhD) рівня вищої освіти за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» галузі знань І «Транспорт та послуги»

Подана на розгляд освітньо-наукова програма (ОНП) «Туризм» підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» галузі знань І «Транспорт та послуги» є комплексним документом, який спрямований на підготовку науковців вищої кваліфікації, здатних до інноваційних досліджень у сфері туристичної індустрії.

Освітні компоненти програми забезпечують фундаментальну підготовку, інтегруючи світовий досвід та сучасні тренди. Структура ОНП включає базову фахову підготовку та гнучкі вибіркові модулі, що дозволяє здобувачам поглиблювати знання у контексті власних наукових досліджень та враховує вимоги стейкхолдерів щодо підготовки фахівців, здатних розробляти науково обґрунтовані стратегії розвитку туризму та керування ризиками.

ОНП «Туризм» відповідає чинним стандартам вищої освіти України, розроблена на високому науковому рівні з урахуванням європейських підходів та передового досвіду, що забезпечує формування у здобувачів необхідних компетенцій для проведення оригінальних досліджень, критичного аналізу та ефективного представлення результатів.

Дана програма забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців для наукової, дослідницької та педагогічної діяльності, орієнтованих на інновації й адаптацію європейських практик у вітчизняному туристичному середовищі. ОНП «Туризм» формує у здобувачів третього (PhD) рівня вищої освіти з туризму здатність до самостійного проведення фундаментальних і прикладних досліджень із критичним аналізом складних явищ туристичної індустрії, розробки інноваційних концепцій у сфері сталого розвитку DESTINACIЙ, крос-культурних комунікацій та цифрової трансформації галузі, ефективного представлення наукових результатів на міжнародному рівні з

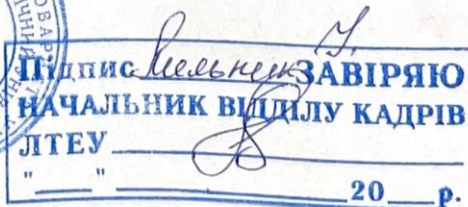
опорою на сучасну методологію, поглиблені педагогічні компетенції для підготовки майбутніх фахівців, а також навички науково обґрунтованого проектування стратегій підвищення конкурентоспроможності туристичних регіонів, управління кризовими ситуаціями та аналізу ринкових трендів, що забезпечує їх готовність до лідерської ролі в академічній сфері, управлінні розвитком туризму або інноваційному бізнес-середовищі.

Освітній процес забезпечують науковці високої кваліфікації, зі значним досвідом науково-педагогічної роботи, публікаційною активністю у провідних фахових виданнях та постійним удосконаленням кваліфікації. ОНП «Туризм» має цілісну структуру, відповідає сучасним вимогам до підготовки PhD за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація» і може бути рекомендована до впровадження в освітній процес ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Завідувач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
Львівського торговельно-економічного
університету, д.е.н., професор

Ірина МЕЛЬНИК

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Туризм» для здобувачів третього (PhD) рівня вищої освіти за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» галузі знань І «Транспорт та послуги»

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації туристична галузь потребує кваліфікованих фахівців із глибокими аналітичними здібностями й інноваційним мисленням. Представлена освітньо-наукова програма «Туризм» за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» для третього (PhD) рівня вищої освіти формує нову генерацію науковців, здатних: проводити фундаментальні дослідження туристичних процесів, розробляти інноваційні методи управління туристичними системами, впроваджувати сучасні технології в галузі туризму та рекреації. Програма демонструє високу чутливість до сучасних викликів туристичної індустрії, зокрема, до потреб цифрової трансформації, адаптації до глобальних трендів сталого розвитку й інтеграції креативних індустрій у туристичний сектор. Таке спрямування дозволяє готувати не просто науковців, а справжніх інноваційних лідерів галузі, здатних аналізувати глобальні ринкові зміни, розробляти ефективні стратегії розвитку та впроваджувати сучасні економічні механізми.

Важливою перевагою програми є її чітка структура та збалансований розподіл навчального навантаження, що забезпечує оптимальне поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю. Особливу увагу приділено дослідницькій складовій, яка передбачає не лише самостійне проведення наукових досліджень, а й практичне впровадження отриманих результатів через систему партнерської взаємодії з провідними галузевими підприємствами.

Освітньо-наукова програма «Туризм» відзначається низкою ключових переваг, що роблять її унікальною серед аналогічних пропозицій. Насамперед, варто відзначити її міждисциплінарний характер, який поєднує економічні, управлінські та соціокультурні аспекти туристичної діяльності. Такий комплексний підхід дозволяє здобувачам освіти оволодіти сучасними аналітичними інструментами для дослідження туристичного попиту й оптимізації бізнес-процесів. Дана освітня ініціатива має значний потенціал для формування нового покоління лідерів туристичної галузі, здатних ефективно вирішувати комплексні професійні завдання, проводити незалежні наукові дослідження та впроваджувати інноваційні рішення у туристичній практиці.

Програма «Туризм» за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація» для третього (PhD) рівня вищої освіти відповідає сучасним стандартам якості, має чітку наукову та професійну спрямованість, у зв'язку з чим рекомендується до схвалення та впровадження в освітній процес Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Директор ПОГ
«Міжнародний клуб подорожувань та
туризму «Альфа»

Аліса АКОП'ЯН